

Un nen sense sort, aquest és en Bocabava. Té un ull distret i l'altre sorprès, i tot el dia ensopega i collecciona nyanyos perquè no mira on ha de mirar. Sempre té un pam de boca oberta i el coll de la samarreta xop pel regalim de saliva que li cau.

Un peix sense color, aquest és en Secalló. Viu a la parada de peixos de la fira ambulat de la comarca. Mentre que els altres peixos troben amo de seguida, ell envelleix en una peixera escarransida i arraconada.

Un dia la fira ambulat s'installa al carrer d'en Bocabava... i res no tornarà a ser com abans.

ISBN 978-84-15518-39-6

9 788415 518396

www.fragmenta.cat

7

Bocabava

TINA VALLÈS ~ GABRIEL SALVADÓ

Petit
FRAGMENTA

TINA VALLÈS

GABRIEL SALVADÓ

Bocabava

Text de Tina Vallès

Il·lustracions de Gabriel Salvadó

TINA VALLÈS

Vaig néixer a Barcelona l'any 1976. Des que vaig aprendre a escriure no he deixat d'explicar històries, primer als pares i als amics, després als lectors i, des del 2009, també, i sobretot, a les meves dues filles, l'Alba i la Mar. He publicat els reculls de contes per a adults *L'aeroplà del Raval* (2006, tria de textos del blog homònim), *Un altre got d'absenta* (2012) i *El parèntesi més llarg* (2013, Premi Mercè Rodoreda de contes i narracions), i la novel·la *Maic* (2011). I per al públic més petit i exigent, he escrit *El caganer més divertit del Nadal* (2011), *Petita història del Palau Güell* (2011) i *Totes les pors* (2016). A més d'escriptora, també sóc traductora i correctora.

www.tinavalles.cat

GABRIEL SALVADÓ

Vaig néixer el 1966 i sempre he viscut al costat del riu i els horts, a tocar de Barcelona. No tinc estudis ni títols, només el de patró de veler. El meu avi arreglava bicicletes, però per fer diners treballava en una fàbrica. El meu pare cuida un hort, però també treballava en una fàbrica per un sou. A mi no m'agraden les fàbriques, i sóc pobre. Però m'estimo més caminar pel riu, els gats, la cervesa del vespre, la llum del sol o navegar a vela. De vegades estic desanimat i de vegades estic content, i accepto totes dues coses perquè són part de la vida, i a mi la vida m'agrada molt. Sóc un explicador, i tot això és el que explico dibuixant i escrivint.

www.gabrielsalvado.com

Publicat per Fragmenta Editorial | Plaça del Nord, 4, pral. 1.ª | 08024 Barcelona | www.fragmenta.cat | fragmenta@fragmenta.cat

Col·lecció: Petit Fragmenta, 7 | Directora de la col·lecció: Inês Castel-Branco | Primera edició: març del 2016 | Impressió i relligat: Agpograf, SA

© 2016 Tina Vallès (d'acord amb Silvia Bastos SL, Agència Literària), pel text i la «Guia de lectura» | © 2016 Gabriel Salvadó (d'acord amb MB Agència Literària, SL), per les il·lustracions i la coberta

© 2016 Fragmenta Editorial, SL, per aquesta edició | Dipòsit legal: B. 2.975-2016 | ISBN: 978-84-15518-39-6 | Reservats tots els drets

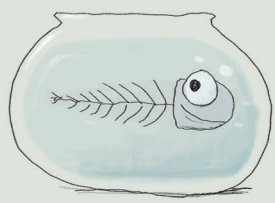
Un nen sense sort, aquest és en Bocabava. Té un ull distret i l'altre sorprès, i tot el dia ensopega i collecciona nyanyos perquè no mira on ha de mirar. Si camina endavant mira enrere, si el criden de la dreta es gira a l'esquerra, si tothom alça la vista al cel ell es mira els peus com si se'ls veiés per primer cop.

Sempre té un pam de boca oberta, en Bocabava, i el coll de la samarreta xop pel regalim de saliva que li cau. I és que la gent quan es distreu bada una mica la boca i quan se sorprèn encara la bada més, així que ell l'obre el doble i, esclar, no li para de rajar.

En Bocabava només té un mig amic, un nen arrugat, esquifit i amb la mirada de vidre, que la meitat dels dies està malalt i l'altra meitat diuen que està sa però costa de creure. És en Xaruguet, que camina arrossegant els peus i té tan mala memòria que tot se li ha de dir dues vegades.

Quan en Bocabava i en Xaruguet van junts tothom se'ls mira amb una barreja de compassió i angúnia, però ells no en fan cas, tenen altres problemes, com fregar-se les colleccions de nyanyos o badar amb les formigues que dibuixen línies negres en moviment al terra del seu carrer.

Guia de lectura

Bocabava

Un nen sense sort, un peix sense color

Com neix la història

La història d'en Bocabava neix d'una pregunta: ¿poden ser amics, un nen i un peix? A partir d'aquí, va aparèixer la mirada del nen i la del peix, les seves vides paral·leles, la seva predestinació, i només va caldre que es veiessin un moment per atansar-los cap al final feliç que es mereixien.

Ser diferent, ser-ne conscient

En Bocabava és un nen diferent, perquè té un ull distret i l'altre sorprès i perquè li cau la bava, però és una diferència física que ell no viu amb angoixa. En Secalló, a la seva peixera arraconada a la parada de la fira, sí que pateix per la seva diferència. El nen i el peix ens mostren dues maneres de viure la diferència i ens poden fer pensar fins a quin punt realment és negatiu ser diferent, si no és veritat que en realitat tots ho som.

El que fa que en Secalló visqui amb angoixa la seva diferència és que n'és conscient: cada dia veu que ell és la nota discordant al seu entorn de peixos rodons i acolorits. En Bocabava viu la vida acceptant el que té, per ell tot això és normal, no fa l'exercici de comparar-se que es veu forçat a fer en Secalló a la parada cada dia.

Però hi ha un moment que en Bocabava està a punt de ser conscient de la seva diferència, de la seva mala sort: quan arriba a l'aula amb en Secalló i veu els altres nens amb els seus peixos de colors. En aquell moment li trontolla la felicitat. I si finalment no se li en-sorra és perquè el mestre veu en en Secalló l'oportunitat ideal per explicar com és un peix per dins.

El poder de les paraules

En un primer moment, el firaire deia a en Bocabava que en Secalló era un peix *especial* per a ell. Però sovint quan diem *especial* el que volem és remarcar una diferència que no sol ser acceptada

per la majoria. En l'última revisió del conte, doncs, vam canviar *especial* per *ideal* per evitar aquesta confusió. Així que en Secalló és ideal per a en Bocabava, són ànimes bessones, estan fets l'un per l'altre. No és especial, no ha estat pensat per a un nen sense sort com en Bocabava.

La història d'en Bocabava vol fer pensar sobre el poder de les paraules que fem servir per anomenar els altres. Tots som diferents, ideals i especials per a algú. I l'amistat entre un nen i un peix, que ara sabem que sí que és possible, ens ho demostra.

Els personatges i els seus noms

- ¿Per què es diu Bocabava, el protagonista del conte, i no Joan o Pere o Sergi?
- I el nom de Xaruguet, que ve de *xaruc*, ¿què ens suggereix?
- I el peix, ¿com és que es diu Secalló?
- ¿Com es pot dir un personatge que sempre moqueja?
- ¿Com deu ser algú que es diu *Caradepà*?

Provem d'inventar noms de personatges.

- ¿Com es diria algú que no es refia mai de ningú?
- ¿I algú que té molt de pèl pertot?
- ¿I algú que sempre té por?
- ¿O que sempre riu?
- ¿O que sempre plora?

Juguem a rebatejar la gent del nostre entorn.

- Aquell cosí nostre que sempre es burxa el nas, ¿que no es podria dir *Escuranàpies*?
- Aquella tieta que sempre ens pessiga les galtes, ¿quin nom podria tenir?
- ¿I nosaltres? ¿Què ens defineix? ¿Com ens podríem dir?

Distrair-se, maravilhar-se Distreure's, maravellar-se

En Bocabava i en Xaruguet es distreuen empaitant les formigues del carrer. Sembla una manera ensopida de passar l'estona, però ells ho fan gairebé cada tarda i no ho troben avorrit. Mirar, observar, fixar-nos en el que ens envolta, és una bona manera de distreure's.

En Bocabava té un ull distret que sempre es fixa en les petites coses que l'envolten i no s'adona de les grosses que tots veiem sense esforçar-nos. L'altre ull d'en Bocabava, en canvi, està sempre sorprès, meravellat, com si cada dia veiés les coses per primera vegada.

El que en un principi ens pot semblar un inconvenient, distreure's amb tot, meravellar-se per tot, pot ser una bona manera de viure, atents als detalls, disposats a deixar-nos emocionar pel que passa, encara que ja hagi passat abans o que pugui tornar a passar demà.

Redescobrim el plaer de distreure'ns i de meravellar-nos:

- Fem una llista de les coses quotidianes que ens distraurien si ens hi fixéssim.
- I fem-ne una altra de les que ens meravellarien si ens deixéssim emocionar.
 - Podem badar mirant per la finestra quan viatgem.
 - Ens pot meravellar la forma que tenen els núvols quan ens estirem a l'herba.
 - Ens podem distreure perseguint un marieta tronc amunt.
 - Pot sorprendre'ns el gest divertit d'algú que no coneixem pel carrer.

La bava

¿I la bava? Encara no n'hem parlat. ¿Sabem què vol dir que *a algú li cau la bava*? És que sent plaer fent allò que fa, que s'ho passa bé, que és feliç. En Bocabava és un nen feliç, ell se sent feliç.

- ¿Què us sembla, seríeu feliços al seu lloc? ¿Per què?
- ¿Què us fa caure la bava a vosaltres? ¿Què us fa feliços?

Tots podem ser en Bocabava

Tots podem passar de ser un nen sense sort, amb un mig amic malalt i un peix transparent, a ser el protagonista de la classe! La sort ens pot canviar en qualsevol moment. El que fa *diferent* en Bocabava és que accepta el que hi ha i aprèn a viure amb el que té, i a més no ho fa resignant-se, sinó traient-ne tot el suc possible. I això ho podem fer tots, ¿oi?

- ¿Recordem algun dia rodó en què vam ser l'enveja de tothom?
- ¿I algun dia gris en què ens vam sentir ridículs o insignificants?
- Ara comparem aquests dos dies, mirem què ens va fer feliços i què no, què hauríem pogut fer per gaudir més del dia rodó o per capgirar el dia gris. Pensem què hauria fet en Bocabava al nostre lloc.

El nostre Secalló

¿I qui és el nostre Secalló? Pensem-hi. No cal que hàgim tingut mai cap peix, ni tan sols cal que sigui un animal... ni una persona! Però tots hem viscut més d'un moment com el d'en Bocabava davant de la parada de la fira, quan veu per primer cop en Secalló. Tots hem sigut feliços alguna vegada, però...

- ¿Com ens ha vingut aquesta felicitat? ¿A través de què o de qui?
- ¿I en aquell moment sabíem que estàvem tocant la felicitat amb els dits o ens en hem adonat després, quan ja no la tocàvem?

En Bocabava sap què i qui el fa feliç, gaudeix del que té i s'adona de quan toca la felicitat amb els dits, ell sap i ens diu que el món és ple de peixos que ens esperen!

